

Datorkonsten lämnar skärmen

Den elektroniska konsten har lämnat datorskrmar och svävande 3D-bilder. På biennalen Electrohype i Malmö står i stället teknologiska processer och egenbyggda maskiner i fokus.

"Föreställningarna om elektronisk konst hänger kvar sedan 80-talet, men numera handlar konsten ofta om samspelet mellan teknik och människa, säger Doug Back som är en av tio konstnärer på biennalen."

I ett hörn av Malmö Konsthall snurrar kanadensiske Doug Backs konstverk "Sticks". De tillsynes hastigt ihopsatta glasfiberpinnarna roterar och stöter då och då till varandra. Verket skapade Back redan 1979. Då, för snart 30 år sedan, var det få konstnärer som arbetade med elektronisk konst.

"Det var alltid någon som ställde sig upp och frågade "varför använder du själlösa datorer i konsten?". Men för ungefär 20 år sedan slutade de att ställa den frågan. Det är lite synd, jag

tycker man ska ifrågasätta varför vi använder så många datorer i samhället, säger Doug Back."

Utforskar rummet

I takt med att datasamhället vuxit fram så har också acceptansen för den elektroniska och datorbaserade konsten blivit större. De tidigare Electrohype -utställningarna har varit publiksuccéer och biennalen har ett gott rykte i konstnärskretsar.

"När vi startade 1999 fanns det ingen etablerad scen för den här konsten i Norden. Men det har vuxit fram ett intresse och en större förståelse för den här konstformen, säger Anna Kindvall, som tillsammans med Lars Gustav Midbøe grundade föreningen Electrohype."

De definierar den datorbaserade konsten som konst som hela tiden pågår, till skillnad från till exempel en film som har en början och ett slut.

Anna Kindvall säger att det för några år sedan var populärt bland konstnärer att göra webbaserad konst och arbeta med CD-rom, men nu har man lämnat skärmen och webben för att i stället utforska rummet.

"Det är mer installationer nu och konstnärerna bygger teknologin själva, säger Anna Kindvall."

Alla världens språk

23-årige Kristoffer Myskja från Norge har nyligen gått ut Konsthøgskolen i Oslo men har redan uppmärksammats för sina mekaniska skulpturer.

"Att få vara med på en utställning som är helt inriktad på den här typen av konst är fantastiskt för oss som jobbar med det här, att de finns en kunskap hos kuratorerna. Jag får annars ofta förklara min konst och vara på plats på utställningarna om maskinerna skulle gå sönder, säger han och trycker på en knapp under en lucka i golvet bredvid sitt verk "Konspirerande maskin"."

Skulpturen påminner om en stor speldosa, men i stället för toner aktiverar den rullande cylindern bokstavssammansättningar.

"Stavelserna som går igen används i alla världens språk. Det blir ett slags reducerat universellt språk. Vi känner igen delar av språket men det blir aldrig tillgängligt för oss, säger Kristoffer Myskja."

"Se upp"

"Konspirerande maskin" tangerar det som Doug Back tror blir nästa steg i tekniksamhället och därför nästa område som han tycker konstnärerna bör utforska: datorer som talar om oss, utan att vi är delaktiga.

"Du kan använda osynliga små datorer 150 gånger varje dag, de finns i gatlampan du går under och i ditt kontokort. De kommer bara att fler och de kommer att börja prata med varandra så småningom. Så det är en viktig tid för konstnärer att sätta ner foten i den omgivningen. Många verk här på utställningen säger: "Se upp, de kommer", säger Doug Back."

Han menar att många människor lever sitt liv genom en datorskärm, i stället för att ha en fysisk relation till omgivningen. Det är en av anledningarna till att han valt att arbeta med skulpturer och installationer i stället för att uttrycka sig tvådimensionellt på en målarduk.

"Jag hoppas att besökarna inte lämnar utställningen och tänker: "Wow, teknik är fantastiskt", utan att de tänker på hur teknologin visar oss världen, vilken del av världen datorerna visar oss och vilken del de inte visar oss. Och att publiken kan känna att något saknas i sättet de upplever världen, säger Doug Back."